

Sinopsis

"Dəyər Baxışı" - İki Hissəli Satirik Komediya

[yazan Altel Çağla]

PERSONAJLAR:

Azad - dəyərli sənət əşyaları oğurlayan bir gənc

Muxtar - şəhər icra başçısının müavini

Maral - Muxtarın yoldaşı

Ulduz - şəhərin ən soylu ailəsinin nümayəndəsi

Gündüzay - Ulduzun bacısı

İşçi - memara kömək edən orta yaşlı adam

Memar - oğrunun yerinə keçdiyi yaşdı

Səfər - polis işçisi

Muzey işçisi - Azadın sonuncu oğurluq yerinin işçisi

MƏKAN:

İnkişafda olan uzaq bir şəhər.

DÖNƏM:

Müasir dönm. İndiki zaman.

SİNOPSİS:

AKT I

SƏHNƏ 1: ŞƏHƏRİN GİRİŞİNDƏKİ YOL

AZAD yorğun şəkildə səhnəyə daxil olur. Ətrafa baxındıqdan sonra da kənara keçib skamyada oturur. MEMAR təlaşlı şəkildə

gəlir. Telefonunun söndüyünü deyəndə Azada telefonu olmadığını deyir. Memar özünü Memar Azad olaraq tanıdır, Azada da buraya gələcək olan Muxtar adlı şəxsə təcili xaricə getməli olduğunu və layihədən çəkildiyini söyləməsini tapşırıb gedir. Azad ətrafa baxınandan sonra cibindən telefonunu çıxarıb, sifarişçi ilə danışır. Sifarişçinin gəlməyi rədd etdiyini öyrənəndə dalınca düşən polisdən necə gizlənəcəyini fikirləşməyə başlayır. Bu vaxt MUXTAR səhnəyə daxil olur. Azad bir anlıq tərrədüddən sonra Memar Azad olduğunu təsdiqləyir və Muxtar onu qonağı kimi öz evinə aparır.

SƏHNƏ 2: MUXTARIN EVİ - QONAQ OTAČI

Göstərişli evin kamininin üstündəki HEYKƏLCİK otaqda olan ən xudmani lakin ən zövqlü detaldır. MARAL xanım qonaqları ULDUZ və GÜNDÜZAY bacıları ilə birlikdə xoş vaxt keçirərkən Muxtarın gəlişi ab-havanı dəyişdirir. O, bacıları qonağa sataşlıq qarışıq tanıdarkən, öz yoldaşını söz arası tanıdıb qonağın qarşısında belə ona kobud şəkildə davranaraq öz işinə keçir. Bu hərəkət Azadın xoşuna gəlmir, lakin bunu aşkar şəkildə üzə vurmur. Muxtar qonağı gələr gəlməz suala tutsa da Azad ilk öncə dincəlmək istədiyini bildirir və kaminin yanından keçəndə heykəlciyə daha yaxından nəzər yetirir. Muxtar bunun sadəcə ucuz bir şey olduğunu və şəhərin simbolunu xatırlatmasa zibilə atacağını deyir. Azad isə işçiliyi bəyəndiyini bildirəndə bacılar bir-birlərinə baxırlar. Muxtar Azaddan ondan əl çəkməsini istəyirsə heç olmasa ümumi fikri deməsini istədikdə, Azad ağlına ilk gələn fikri deyir və Muxtarı arxasınca mat şəkildə buraxaraq səhnəni tərk edir. Bacılar isə Muxtarın bu vəziyyətinə sakit sakit gülürlər.

SƏHNƏ 3: MUXTARIN EVİ - QONAQ OTAČI

Maral xanım kənarda oturub peşmanlıq içində ağlayarkən Azad gəlir. Maral xanım tələsik oradan getmək sitəyəndə də Azad ona xəyallarının arxasınca getməyin heç vaxt keç olmadığını və hər zaman yeni xəyal sahibi olmağın mümkün olduğunu deyir.

Maral yenidən səhməyə daxil olanda artıq əlində bir çemodan vardır. Maral evi tərk edərkən Azad arxada bir yerdə durub ona yaxşı yol diləyir və səhnədən çıxır. İşıqlar sönür.

AKT II

SƏHNƏ 4: MUXTARIN EVİ - QONAQ OTAČI

İşıqlar yananda artıq heykəlcik yerində yoxdur. Muxtar otağa girir. Nə yoldaşının getdiyindən, nə də heykəlin itdiyindən xəbəri yoxdur. Telefonla polislə danışib şəhərdə başqa şəhərdən gəlmiş oğru olduğunu öyrənir. Azad gələndən sonra bunu müzakirə edərkən, yalnis oğru artıq dönüb olmuşdu beynəlxalq qaçaqmalçı, heykəlin itdiyini görür. Təlaş içində polisə gedir. Azad qaranlıqda tək işıq altına keçib nəse deməyə hazırlaşarkən Muxtar yenidən qayıdır və üçüncü dəfə

getdikdən sonra Azad sözünü deməyib səhnəni tərk edir.

SƏHNƏ 5: TİKİNTİ ƏRAZİSİ

Hələ ki boş olan ərazidə bir balaca stol vardır. Azad və İŞÇİ eskizlərlə onun yanında durub danışirlar. Söhbətdən məlum olur ki, başqa şəhərin oğrusu xəbəri dildən dilə keçib serial qatilə çevrilibdi. Bundan başqa, İşçi Azadın eskizi səhv tutuğunu görür. Azad isə özünü itirmədən "tərs bucaq - düz baxış" teorisini uydurur. İşçi getdikdən sonra Azad artıq getmə vaxtı olduğunu anlayır lakin işlər belə ikən birdən itərsə üzərinə şübhə çəkəcəyini də başa düşürdü. Bu səbəbdən, heykəlciyin oğrusunu özü tapmağa qərar verir.

SƏHNƏ 6: BACILARIN EVİ - OTURAQ OTAĞI

Xudmani bir ev və oturmaq otağın divardan asılı bir ailə emblemi. Bacılar çox narahatdırlar, otaqda ora bura gedərkən də toqquşurlar. Qapı zəngi çalanda, gələnin polis olduğunu sanıb əllərində olan heykəlciyin ölçülərinə uyğun bir qutunu gizlətməyə yer axtarırlar. Gündüzay qutunu stolun üstünə qoymağı sınayanda, Ulduz qutunu kaminin iç tərəfində gizlədir. Gələn isə Azad idi.

O, bacılarla ailə tarixləri ilə bağlı danışarkən, divardakı balaca xalçadakı emblemi heykəlciyin üstündə də gördüyünü söz arası qeyd edir. Bacılar Muxtarın o heykəli sırf onlara acıq eləmək üçün ortada qoyub nə onlara, nə də başqalarına satmadığını deyirlər. Azadın isə sakit və mühakiməsiz duruşu bacıları rahatlaşdırır. Azad vidalaşmış getməzdən əvvəl bacılara narahat olmamalarını, Muxtar heykələ əvəz tapan kimi hər şeyi unudacağını deyir.

SƏHNƏ 7: MUXTARIN EVİ - QONAQ OTAĞI

Muxtar artıq Maralın qızıllarla onu tərk etdiyini öyrənmiş gəlib heykəlin olduğu yerdə başqa lakin daha bahalı heykəl görür. Polisə zəng edib heykəlin və qızılların tapıldığını və axtarışların dəyəndirilməsini deyir. Heykəlciyi əlində oynadarkən polis içəri girir, bir əlindəki kağıza, bir də heykəlciyə baxdıqdan sonra içəri muzey işçisini də çağırır. Muzey işçisi heykəlin məhz bir neçə gün əvvəl oğurlanmış heykəl olduğunu təsdiqləyəndə, polis Muxtara silah doğruldur. Muxtar çəş-baş şəkildə donub qalır. Polis Muxtarın qollarını qandallayır.

İşıq sönür.

İşıq yanır.

SƏHNƏ 8: ŞƏHƏRİN ÇIXIŞI

Azad çantasını götürüb şəhəri tərk etməkdədir. Ayaq saxlayıb bir az durduqdan sonra şəhərə baxır və gülümsünüb şəhərlə sağollaşarcasına jest edir.

İşıqlar sönür.

Son.